

- ๒ -

ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรี (นายสมักร สุนทรเวช) สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และวรรคสาม และมาตรา ๒๖๗ และประธานกรรมการการเลือกตั้งมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ส่งคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๕๑ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และมาตรา ๒๖๗ รวมสองคำร้อง

เนื่องจากคำร้องทั้งสองมีประเด็นในการพิจารณาเกี่ยวข้องกัน ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งเมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ให้รวมการพิจารณาคำร้องทั้งสองเข้าด้วยกัน โดยให้เรียกนายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ สมาชิกวุฒิสภา และคณะรวม ๒๕ คนว่า ผู้ร้องที่ ๑ คณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ร้องที่ ๒ และให้เรียกนายกรัฐมนตรี (นายสมักร สุนทรเวช) ว่า ผู้ถูกร้อง

คำร้องที่หนึ่ง ผู้ร้องที่ ๑ ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า

ผู้ถูกร้องเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในฐานะนายกรัฐมนตรี จึงอยู่ในบังคับของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๗ ที่บัญญัติไว้ว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็มิได้ด้วย แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้เป็นพริกรให้กับบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด หลายรายการ ซึ่งคำว่า “พริกร” เป็นการดำรงตำแหน่งใดหรือเป็นลูกจ้าง ซึ่งต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ผู้ถูกร้องทราบเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ คืออยู่แล้ว แต่ยังคงปฏิบัติขัดต่อบทบัญญัติดังกล่าวอยู่ตลอดเวลา และได้มายุติบทบาทพริกรต่อเมื่อมีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมิได้มีอำนาจที่จะตัดเตือน เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ (๗) กำหนดให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเมื่อได้กระทำการต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ เพื่อดำเนินการตรวจสอบความสิ้นสุดลงซึ่งความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรี ผู้ร้องที่ ๑ จึงใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๑ ให้

- ๓ -

ประธานวุฒิสภาส่งคำร้องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีในตำแหน่ง นายกรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงแล้วหรือไม่

ประธานวุฒิสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า คำร้องของสมาชิกวุฒิสภาดังกล่าว มีจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ซึ่งเป็นไปตาม บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสาม และ มาตรา ๒๖๗ จึงขอส่งคำร้องดังกล่าวมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติ รัฐธรรมนูญ

คำร้องที่สอง ผู้ร้องที่ ๒ ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ข้อเท็จจริงตาม คำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า

เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๑ นายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ได้มีหนังสือร้องเรียนต่อประธาน กรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ถูกร้องขณะดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้ร่วมเป็นพรีกอร์ในรายการ“ชิมไป บ่นไป” และรายการอื่น ๆ ของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด อันเป็นบริษัทของเอกชนที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่ง หาผลกำไร หรือรายได้มาแบ่งปันกัน ซึ่งปรากฏต่อสาธารณชนหลายครั้งทางสื่อมวลชน อันเป็นการ กระทำอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งทำให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๘๒ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นับแต่วันที่กระทำการอันต้องห้าม ผู้ร้องที่ ๒ ได้แต่งตั้ง คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ความว่า บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ก่อตั้งในปี ๒๕๓๗ มีนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล เป็นกรรมการผู้จัดการ โดยมีวัตถุประสงค์รับจ้างจัดทำรายการ ต่าง ๆ เพื่อการโฆษณา การบันเทิง ประชาสัมพันธ์ และการส่งเสริมการขายทางสถานี วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ สิ่งตีพิมพ์ และสื่อโฆษณาทุกชนิด ในปี ๒๕๔๓ นายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล ได้เชิญผู้ถูกร้องเข้าทำหน้าที่พรีกอร์ในรายการ“ชิมไป บ่นไป” ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ซึ่งผู้ถูกร้องได้รับทำหน้าที่พรีกอร์ดังกล่าวเรื่อยมา โดยได้รับค่าตอบแทนการเป็นพรีกอร์ครั้งละ ๕,๐๐๐ บาท และบางครั้งได้รับเงินเพิ่มซึ่งเป็นค่าจัดซื้อวัตถุดิบในการทำอาหารที่ออกรายการประมาณ

- ๔ -

ครั้งละ ๑,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ บาท และในขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรียังได้รับทำหน้าที่เป็นพิธีกรในรายการ“ชิมไป บ่นไป” และรายการยกโขยง ๖ โมงเช้า ให้แก่บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด แต่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่า ผู้ถูกร้องได้รับเงินค่าตอบแทนจากบริษัทหรือไม่ สำหรับรายการ“ชิมไป บ่นไป” ได้มีการนำรูปไปหน้านายกรัฐมนตรีและรูปจุมกษมพูโดยเขียนชื่อผู้ถูกร้องลงโฆษณาเป็นสัญลักษณ์ทางการค้ารูปการ์ตูน ซึ่งกลายเป็นสัญลักษณ์ประจำรายการที่มีผลในการจดจำของผู้ชมโดยทั่วไป ทั้งนี้รูปการ์ตูนดังกล่าวจะมีปรากฏในรายการเป็นระยะ ๆ อยู่ตลอด ต่อมานายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ ได้พบเห็นการทำหน้าที่พิธีกรในรายการดังกล่าวของผู้ถูกร้อง จึงได้ใช้สิทธิตามมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ร้องเรียนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งว่า ผู้ถูกร้องในฐานะนายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมเป็นพิธีกรในรายการ“ชิมไป บ่นไป” และรายการ“ยกโขยง ๖ โมงเช้า” ที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไร หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดซึ่งทำให้ความเป็นนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ส่วนผู้ถูกร้องได้มีหนังสือชี้แจงว่า การรับเป็นพิธีกรให้แก่ บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าน้ำมันรถในการไปถ่ายทำรายการ แต่เมื่อผู้ถูกร้องเป็นนายกรัฐมนตรีไม่ขอรับค่าตอบแทนใดๆ จากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด และยืนยันว่าไม่เคยทำสัญญาการเป็นลูกจ้างใดๆ กับทางบริษัท และในปี ๒๕๕๐ บริษัทได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด. ๓) ปรากฏว่ามีการจ่ายเงินค่าจ้างแสดงให้ผู้ถูกร้องดังนี้

(๑) ในเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๐ จำนวน ๒ ยอด เป็นเงิน ๑๔๗,๓๖๘.๔๒ บาท หักภาษี ณ ที่จ่าย ๗,๓๖๘.๔๒ บาท และเป็นเงิน ๑๐๕,๒๖๓.๑๖ บาท หักภาษี ณ ที่จ่าย ๕,๒๖๓.๑๖ บาท

(๒) เดือนมิถุนายน ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๑๐๕,๒๖๓.๑๖ บาท หักภาษี ณ ที่จ่าย ๕,๒๖๓.๑๖ บาท

(๓) เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๑๔๗,๓๖๘.๔๒ บาท หักภาษี ณ ที่จ่าย ๗,๓๖๘.๔๒ บาท

ส่วนรายการแสดงการหักภาษี ณ ที่จ่ายตามแบบ ภ.ง.ด. ๓ ของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นช่วงผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรียังไม่ได้รับเอกสารหลักฐานจากกรมสรรพากร

คณะกรรมการสืบสวนสอบสวนเสียงข้างมาก จึงเห็นควรส่งเรื่องให้ผู้ถูกร้องเข้าไปทำหน้าที่เป็นพินิจกรในรายการ“жимไป บ่นไป” และรายการยกโขยง ๖ โมงเช้า ของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า การเป็นพินิจกรในรายการดังกล่าวเป็นการดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินการโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน อันจะทำให้ความเป็นนายกรัฐมนตรียของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามความในมาตรา ๑๘๒ (๗) และมาตรา ๒๖๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ผู้ร้องที่ ๒ ได้พิจารณาสำนวนสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนและเอกสารหลักฐานต่าง ๆ แล้ว เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวน จึงมีมติให้ส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าความเป็นนายกรัฐมนตรียของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงหรือไม่

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องทั้งสองเรื่องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และมาตรา ๒๖๗ ประกอบมาตรา ๑๘๒ วรรคสาม และมาตรา ๕๑ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวเมื่อ...(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ หรือมาตรา ๒๖๙” มาตรา ๒๖๗ ได้บัญญัติการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ว่า “ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาใช้บังคับกับนายกรัฐมนตรียและรัฐมนตรีด้วย เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งหรือดำเนินการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย และจะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ได้ด้วย” มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม บัญญัติว่า “ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ มาใช้

- ๖ -

บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรีตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย” และมาตรา ๕๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกว่า สมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งแห่งสภานั้นสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๖ (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๑๐) หรือ (๑๑) หรือมาตรา ๑๑๕ (๓) (๔) (๕) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับคำร้องส่งคำร้องนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้นั้น สิ้นสุดลงหรือไม่”

พิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว มุ่งประสงค์ให้มีการตรวจสอบการกระทำที่เป็น การขัดกันแห่งผลประโยชน์ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยเฉพาะนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะมี บทบังคับเป็นกรณีพิเศษตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ว่า จะดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใดก็ มิได้ด้วย หากนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีได้กระทำการดังกล่าว ก็จะมีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ได้บัญญัติ ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาตามจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๑ มีสิทธิเข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภาและ ให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนใดสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) กรณีตามคำร้องปรากฏว่า ผู้ร้องที่ ๑ เป็นสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ๒๕ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาได้เข้าชื่อร้องต่อประธานวุฒิสภา และผู้ร้องที่ ๒ เป็นคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ส่งคำร้องเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงหรือไม่ กรณีจึงเป็นไปตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๕๑ แล้ว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องดังกล่าว

- ๓ -

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พร้อมทั้งเรียกพยานหลักฐานที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงาน บริษัท และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้สวนพยานที่ศาลเรียก และพยานที่ผู้ถูกร้องอ้างแล้ว ปรากฏว่า

๑. ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ รวม ๓ ฉบับ สรุปได้ว่า

๑.๑ ผู้ถูกร้องเป็นผู้เขียนหนังสือ ชื่อ “ชิมไป บ่นไป” ต่อมา นายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล เจ้าของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ได้เชิญผู้ถูกร้องไปเป็นวิทยากรหรือผู้แนะนำรายการอาหาร ชื่อ “ชิมไป บ่นไป” การที่ผู้ถูกร้องได้รับเชิญไปในรายการดังกล่าว ไม่เคยมีการทำสัญญาหรือลงนามในเอกสารใด ๆ เกี่ยวกับการจ้างงาน และการรับเชิญครั้งแรกได้รับค่าพาหนะ ๕,๐๐๐ บาท โดยค่าพาหนะจะได้รับเฉพาะเมื่อไปออกรายการเท่านั้น แต่ถ้าไม่ไปออกรายการตามที่เชิญมาก็ไม่ได้รับ

ผู้ถูกร้องไม่มีส่วนได้เสีย ไม่เป็นผู้ถือหุ้น หรือมีตำแหน่งใด ๆ ไม่มีเงินเดือน หรือรายรับประจำ และไม่เคยได้รับการแบ่งกำไรจากการประกอบกิจการของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด แต่อย่างใด อีกทั้งการที่ผู้ถูกร้องได้รับเชิญไปออกรายการดังกล่าวทางโทรทัศน์ ก็ไม่ได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างตามความหมายของเรื่องลูกจ้างตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ และตามความหมายของประกาศของกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การคุ้มครองแรงงาน ฉบับที่ ๑๑๑ เพราะผู้ถูกร้องไม่ได้ตกลงทำงานเพื่อรับค่าจ้าง

การที่มีรายการดังกล่าวออกเผยแพร่หลังจากที่ผู้ถูกร้องรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เป็นการถ่ายทำเป็นวิดีโอไว้ก่อน และหลังจากที่มีผู้แสดงความเห็นว่าการออกรายการไม่เหมาะสม ผู้ถูกร้องก็หยุดเกี่ยวข้องกับรายการของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด และไม่ได้เข้าไปเป็นวิทยากร หรือเป็นผู้แนะนำรายการเกี่ยวกับอาหารการกิน ชื่อ “ชิมไป บ่นไป” อีกเลย การที่ผู้ถูกร้องได้รับเชิญไปเป็นวิทยากร หรือเป็นผู้แนะนำรายการเกี่ยวกับอาหารการกิน ชื่อ “ชิมไป บ่นไป” จึงไม่ต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖๗

- ๘ -

๑.๒ คำร้องที่ผู้ร้องที่ ๒ ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้อาศัยข้อเท็จจริงตามคำร้องเรียนของนายเรืองไกร ลีภิพัฒน์ เป็นหลัก ซึ่งนายเรืองไกรก็ได้ร่วมกับสมาชิกวุฒิสภายื่นคำร้องลักษณะเดียวกันต่อประธานวุฒิสภาเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเช่นกัน ซึ่งผู้ถูกร้องเห็นว่าข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของนายเรืองไกรเป็นเอกสารทางอินเทอร์เน็ตและจากหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นเอกสารที่นายเรืองไกรรับฟังมาอีกทอดหนึ่ง และเป็นเอกสารที่เป็นเท็จ ไม่มีมูลความจริง

ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งใดในบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นผู้ริ่ก่อตั้ง กรรมการบริหาร หรือผู้ถือหุ้น ของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ปรากฏตามสำเนาหนังสือบริคณห์สนธิ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัท และสำเนาบัญชีผู้ถือหุ้น และ “พิธีกร” ไม่ใช่ตำแหน่งที่มีในโครงสร้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด การที่ผู้ถูกร้องเป็นพิธีกรในรายการให้บริษัท จึงมีฐานะเป็นเพียงผู้รับเชิญเท่านั้น

๑.๓ ส่วนที่เกี่ยวกับการเป็นลูกจ้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นลูกจ้างของบริษัท เพราะคำว่า “ลูกจ้าง” และ “ค่าจ้าง” เมื่อพิจารณาความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๖ เรื่องจ้างแรงงาน มาตรา ๕๗๕ แล้ว ผู้ถูกร้องเห็นว่าการเป็นพิธีกรหรือวิทยากร ไม่มีฐานะเป็นลูกจ้างหรือผู้ได้รับเงินค่าจ้าง และผู้ถูกร้องไม่เคยได้รับเงินประจำเป็นรายเดือน เดือนละ ๘๐,๐๐๐ บาท ตามที่นายเรืองไกรกล่าวหา และนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล เจ้าของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ก็ได้ยืนยันว่าไม่ได้จ่ายเงินรายเดือนดังกล่าวให้ผู้ถูกร้อง

ผู้ถูกร้องขอให้ถือเอาสำนวนการสืบสวนสอบสวนของคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนของผู้ร้องที่ ๒ และหนังสือชี้แจงของผู้ถูกร้องต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง ที่ส่งมาพร้อมคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหานี้ เป็นส่วนหนึ่งของคำชี้แจงนี้ด้วย

๑.๔ การจะพิจารณาว่าผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด หรือไม่ จะต้องนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๕ ซึ่งได้บัญญัติความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างไว้ว่า “นายจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกจ้างในผลแห่งละเมิด ซึ่งลูกจ้างได้กระทำไปในทางการที่จ้าง”

- ๕ -

มาพิจารณาด้วย เพราะในการหักภาษี ณ ที่จ่ายของลูกจ้างโดยนายจ้างเพื่อนำส่งกรมสรรพากร กรมสรรพากรยังนำพฤติการณ์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๒๕ มาประกอบเพื่อเรียกเก็บภาษีด้วย ซึ่งพฤติการณ์แห่งคดีนี้ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้องกับบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด มีความสัมพันธ์กันในฐานะนายจ้างลูกจ้างแต่อย่างใด

๒. กรมสรรพากรได้ส่งเอกสารหลักฐานการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของผู้ร้องและบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว สรุปได้ว่า

๒.๑ ผู้ร้องได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สำหรับผู้มีเงินได้กรณีทั่วไป (ภ.ง.ด.๕๐) ประจำปีภาษี ๒๕๔๓ และปีภาษี ๒๕๔๖ ถึงปีภาษี ๒๕๕๐ รวม ๖ ปี แสดงว่าในช่วงเวลาดังกล่าว ผู้ร้องมีรายได้พึงประเมินประเภทอื่นที่ไม่ใช่เงินได้พึงประเมินจากการจ้างแรงงาน ตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๔๐ (๑) เพียงประเภทเดียว ดังนี้

๒.๑.๑ ปีภาษี ๒๕๔๓ มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๓) คือ ค่าลิขสิทธิ์ หนังสือบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จำนวน ๘๐,๐๐๐ บาท

๒.๑.๒ ปีภาษี ๒๕๔๖ มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) คือ เงินได้จากการเป็นพินิจกรจากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จำนวน ๘๔๒,๑๐๕.๒๐ บาท

๒.๑.๓ ปีภาษี ๒๕๔๗ มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) คือ เงินได้จากการเป็นพินิจกรจากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จำนวน ๑,๐๘๖,๒๘๕.๔๖ บาท

๒.๑.๔ ปีภาษี ๒๕๔๘ มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๘) ค่าวิทยากร จากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จำนวน ๒,๐๔๔,๓๐๕.๖๗ บาท

๒.๑.๕ ปีภาษี ๒๕๔๙ และปีภาษี ๒๕๕๐ มีเงินได้ตามมาตรา ๔๐ (๑) คือ เงินเดือน ค่าจ้าง ฯ มาตรา ๔๐ (๘) คือ เงินได้จากการแสดง แต่ไม่มีเอกสารแนบว่า ผู้หักภาษีคือใคร

- ๑๐ -

๒.๒ บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย (ภ.ง.ด. ๓) ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถูกร้องต่อกรมสรรพากร ดังนี้

(๑) ปี ๒๕๔๗ เดือนมิถุนายนหักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๓ รายการ เดือนกรกฎาคม หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๑ รายการ เดือนสิงหาคม หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๒ รายการ เดือนกันยายน หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๓ รายการ เดือนตุลาคม หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๑ รายการ เดือนพฤศจิกายน หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๑ รายการ และเดือนธันวาคม หักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๑ รายการ

(๒) ปี ๒๕๔๘ มีเฉพาะเดือนมกราคมถึงเมษายนโดยเดือนมกราคมหักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าตัวพิธีกร ๑ รายการ เดือนกุมภาพันธ์ไม่ปรากฏรายการชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ได้รับเงินได้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย เดือนมีนาคมหักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าแสดง ๓ รายการ และเดือนเมษายนไม่ปรากฏรายการชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ได้รับเงินได้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย

(๓) ปี ๒๕๕๐ มีเฉพาะเดือนเมษายนถึงมิถุนายน และเดือนตุลาคมถึงธันวาคม โดยหักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง เป็นค่าจ้างแสดงในเดือนเมษายนและเดือนพฤษภาคม เดือนละ ๒ รายการ และเดือนตุลาคมหักภาษี ณ ที่จ่ายผู้ถูกร้อง ค่าจ้างแสดง ๓ รายการ

(๔) ปี ๒๕๕๑ มีเฉพาะเดือนพฤษภาคมและไม่ปรากฏรายการชื่อผู้ถูกร้องเป็นผู้ได้รับเงินได้ที่ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย

๓. บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด โดยนายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล กรรมการผู้จัดการ ส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับรายการ“ชิมไป บ่นไป” และรายการ “ชกโขยง ๖ โมงเช้า” สรุปได้ว่า

๓.๑ รายการ“ชิมไป บ่นไป” บริษัทได้ทำสัญญาเช่าเวลาออกอากาศกับกรมประชาสัมพันธ์ ตามสัญญาที่ ๑๕๕/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๐ ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ที่ไอทีวี โดยเป็นรายการลักษณะวาไรตี้เกี่ยวกับเรื่องอาหารและแหล่งท่องเที่ยว ความยาวของรายการรวมโฆษณา ๒๕ นาที ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา ๑๐.๐๔ - ๑๐.๓๐ นาฬิกา ระยะเวลา

ของสัญญา เริ่มวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ มีเงื่อนไขการชำระค่าบริการ เป็นเช็คสั่งจ่ายในนามกรมประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนวันออกอากาศไม่น้อยกว่า ๕ วันทำการ

๓.๒ บริษัทมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ขอคำปรึกษาผู้ถูกร้องเกี่ยวกับการเป็นพิธีกรกิตติมศักดิ์ในรายการ“ชิมไป บ่นไป” ว่า บริษัทได้ทราบว่า ผู้ถูกร้องจะลงสมัครรับเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงมีความกังวลใจว่าผู้ถูกร้องจะยังคงดำเนินการเป็นพิธีกรประจำรายการอยู่หรือไม่ เพราะทางบริษัทมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบต่อกู้ค้าและพนักงานเป็นจำนวนมากในเรื่องความเป็นอยู่และค่าจ้าง ซึ่งบริษัทพร้อมรับคำตัดสินใจของผู้ถูกร้องไม่ว่าจะเป็นอย่างไร ซึ่งผู้ถูกร้องมีหนังสือ แจ้งตอบสรุปความว่า ถ้าหากผู้ถูกร้องยังเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอยู่ คงจะไม่มีปัญหาอะไรในการทำ รายการ แต่ต่อไปหากผู้ถูกร้องต้องไปทำงานฝ่ายบริหาร ซึ่งมีกฎ ระเบียบและข้อกำหนด ค่อนข้าง เข้มงวด แม้ว่าทางฝ่ายกฎหมายจะแสดงความเห็นว่า งานพิธีกรให้รายการที่เป็นเหมือนการรับจ้างทำของ เป็นครั้งคราวนั้น น่าจะไม่เข้ากฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แต่ผู้ถูกร้องก็อยากมีข้อกำหนดในการรับทำงาน อย่างที่เคยทำมาไว้สักสองประการ ประการแรก ขอทำหน้าที่รับเชิญไปเป็นผู้แนะนำวิธีการทำอาหารที่ น่าจะเป็นประโยชน์ของประชาชน นับแต่นี้ต่อไป โดยไม่รับเงินค่าตอบแทนเป็นค่าน้ำมันรถเหมือน อย่างเคย ประการที่สอง นับแต่นี้เป็นต้นไปนายศักดิ์ชัยควรเริ่มหาคนที่จะเป็นพิธีกรแทนผู้ถูกร้อง ซึ่งถ้าหากเป็นฝ่ายรัฐบาลทำหน้าที่บริหารคงหาเวลาทำได้ไม่ง่ายเหมือนเคย

๔. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดแห่งชาติ ได้ส่งสำเนาหนังสือสกุลไทย ฉบับที่ ๒๔๕๓ ปีที่ ๔๗ ประจำวันอังคารที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ในหัวข้อ “สัมภาษณ์นายสมัคร สุนทรเวช ผู้ว่าราชการ กทม. เปิดบ้านส่วนตัวและบ้านเพื่อชาวกทม. โดยเมล็ดข้าว” ซึ่งปรากฏว่าในช่วงบทสัมภาษณ์มี ข้อความตอนหนึ่งว่า “ส่วนการทำหน้าที่พิธีกรกิตติมศักดิ์รายการโทรทัศน์ชิมไป บ่นไป ที่ออกอากาศ ทุกวันเสาร์ เวลา ๑๐.๓๐ - ๑๑.๐๐ นาฬิกา ทางไอทีวี ผลิตรายการโดยบริษัทเฟซ มีเดีย เป็นเงินเดือน เดือนละ ๘ หมื่นบาท ก็บริจาคให้กองทุนสุนัขและแมวจรจัดสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อทำหมันและ ไล่ปลอกคอสีเขียว”

- ๑๒ -

๕. ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ได้ส่งสำเนาเทปรายการและเอกสารถอดเทปรายการ “สนทนาประสาสมัคร” เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ปราบกฏด้วยคำของผู้ถูกร้องในระหว่างดำเนินรายการโดยผู้ถูกร้องได้กล่าวเกี่ยวกับการเป็นพิธีกรรายการ“ชิมไป บ่นไป” ไว้ตอนหนึ่งว่า “...๒ - ๓ วันมาอีกแล้วครับ มีคน คณะนี้คณะที่จะหากคนมาแทนนายสมัครที่เป็นข่าวเอิกเกริกอยู่นี้ละครับ พวกนี้ละครับ ต้องเอาสมัครออกให้ได้ คั้นพบอีกแล้วว่าไปทำรายการ“ชิมไป บ่นไป” ผิดกฎหมาย เพราะว่าก่อนที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีหรือเป็นรัฐมนตรีจะต้องเซ็นเอกสารยาวหลายหน้า ไม่เป็นนั่นไม่เป็นนี่ มากมายก่ายกอง ไปคั้นพบมาว่าเป็นลูกจ้างบริษัท เขาบอกผมเป็นลูกจ้างบริษัทแล้วยังไม่รู้ไหมครับ ลูกจ้างชั่วคราวก็ไม่ได้ ลูกจ้างประจำก็ไม่ได้ รับเงินหรือไม่รับเงินก็ไม่ได้เป็นเกียรติยศ เกียรติศักดิ์ กิตติมศักดิ์ ไม่ได้ทั้งนั้น ผิดเขาว่าอย่างนั้น เขียนไว้อย่างนั้นลูกจ้าง แต่ต้องบอกให้ฟังนะครับ ผมที่ทำมา ๓ เดือน ตอนเป็นนายก ๆ ก็ยังทำ เพราะว่าได้ถามนักกฎหมายชั้นยอดเลยว่าถามว่าตกลงเป็นอย่างไร ผมเป็นลูกจ้างบริษัทนี้ไหม เขาบอกว่า คุณทำที่หนึ่ง เขาก็ให้ค่าน้ำมันรถ ให้ค่าอะไรตอบแทนเป็นคราว ๆ ไป ไม่ทำก็ไม่ได้ ใช่ไหม บอกถูกต้อง เขาบอกอย่างนี้เรียกว่า รับจ้างไม่เข้า ถ้าเป็นลูกจ้างเข้าตามนั้นต้องลงทะเบียน มีบัญชี มีชื่อ ต้องเอาไปยื่นประกันสังคมนี้ไม่ต้อง เขาจ้างมาก็ทำ ไม่จ้างก็เลิกจ้าง เขาเรียกว่ารับจ้าง อย่างนั้นก็ทำได้...”

๖. นายวิศิษฐ์ ลิ้มประนะ ผู้จัดการทั่วไป ร้านง่วนสุน (๑๕๗๔) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับเชิญไปร่วมรายการ“ชิมไป บ่นไป” ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง ๕ เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๑ ได้รับรองบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นและเบิกความเพิ่มเติม สรุปได้ว่า พยานดำรงตำแหน่งในกิจการทางสังคม และตำแหน่งในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ คือ กรรมการบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยกรรมการสรรหาเป็นผู้เลือกพยานมาเป็นกรรมการในฐานะที่พยานเป็นรองเลขาธิการสภาอุตสาหกรรม ซึ่งการสรรหาเป็นไปตามระเบียบของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) และไม่ได้เกี่ยวข้องกับธุรกิจส่วนตัวของพยาน พยานเป็นผู้สนับสนุนบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ผู้ผลิตรายการ“ชิมไป บ่นไป” และ “ชกโขยง ๖ โมงเช้า” โดยทำสัญญาโฆษณาฉบับกับบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ทุก ๖ เดือน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์สินค้าของร้าน โดยเป็นผู้สนับสนุน

รายการ“ชิมไป บ่นไป” ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๔ และรายการ “ยกโขยง ๖ โมงเช้า” ตั้งแต่ ปี ๒๕๕๐ แต่อย่างไรก็ตามบริษัทก็ไม่ได้เจาะจงสนับสนุนบริษัทนี้บริษัทเดียว มีการสนับสนุนรายการของบริษัทอื่นด้วย เช่น “รายการครอบครัวจ้าวลา” โดยเป้าหมายว่าจะเกิดประโยชน์เพียงใดจะพิจารณาจากกรณีที่รายการอยู่เป็นเวลาที่เหมาะสม สำหรับการจ่ายเงินสนับสนุนรายการจะเหมาจ่ายเป็นรายเดือน กรณีรายการ“ชิมไป บ่นไป” เดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนรายการ “ยกโขยง ๖ โมงเช้า” เดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท การที่ร้านของพยานสนับสนุนรายการ“ชิมไป บ่นไป” และ “ยกโขยง ๖ โมงเช้า” ก็เป็นการทำสัญญากับบริษัทเจ้าของรายการ ส่วนกิจการอื่นไม่ได้เกี่ยวข้องกันและไม่มีความสัมพันธ์กับผู้ถูกร้องแต่อย่างใด

๓. ผู้ถูกร้องได้บอกความเป็นพยาน สรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นพิธีกรรายการ“ชิมไป บ่นไป” ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ ขณะที่ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เป็นผู้ติดต่อมาให้ไปเป็นพิธีกร ซึ่งผู้ถูกร้องไม่เคยเรียกร้องค่าตอบแทนใด ๆ และไม่เคยมีหรือรับเงินเดือนจากบริษัทดังกล่าวแต่อย่างใด โดยก่อนดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีบริษัทจะให้ค่าตอบแทนครั้งละแสนกว่าบาท หลังจากดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็ไม่รับค่าตอบแทนอีก บริษัทจะให้เป็นการนำมันรถและค่าจ่ายตลาดซื้อกับข้าวไปทำในรายการประมาณ ๓,๐๐๐ หรือ ๕,๐๐๐ บาท โดยจ่ายให้กับคนขับรถของผู้ถูกร้อง ซึ่งนอกจากมีหน้าที่ขับรถแล้ว จะดูแลเรื่องการเติมน้ำมันด้วย การบันทึกเทปล่วงหน้าครั้งหนึ่งครั้งวันแล้วเอาไปออกอากาศทั้งเดือน ประมาณ ๔ ครั้ง ไม่เป็นรายการสดแต่อย่างใด การโฆษณาสินค้าในรายการผู้ถูกร้องไม่มีส่วนรู้เห็นหรือเกี่ยวข้อง เป็นข้อตกลงระหว่างบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด กับผู้สนับสนุนรายการดังกล่าว ส่วนใหญ่ผู้ถูกร้องไม่รู้จัก และในการเชิญผู้สนับสนุนรายการหรือสปอนเซอร์มาร่วมรายการนั้น บริษัทจะเป็นผู้เชิญ ผู้ถูกร้องไม่ได้เป็นผู้เชิญมาเอง ก่อนการเลือกตั้งปลายปี ๒๕๕๐ บริษัทมีหนังสือหาหรือว่า ผู้ถูกร้องจะรับหน้าที่เป็นพิธีกรอีกต่อไปหรือไม่ จากการที่ได้สอบถามนักกฎหมายก็บอกว่าไม่ได้เป็นลูกจ้างแต่เป็นการรับจ้าง อย่างไรก็ตามผู้ถูกร้องก็ได้มีหนังสือตอบไปว่า ให้บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จัดหาพิธีกรคนใหม่มาดำเนินรายการแทน หลังจากดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ มีการบันทึกเทปรายการประมาณ ๒ - ๓ ครั้ง และ

- ๑๔ -

ขณะเอาภาพถ่ายผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยับยั้งแต่อย่างใด เมื่อมีผู้โต้แย้งประมาณเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑ ว่าเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย จึงได้สั่งให้ระงับการออกอากาศและให้เอาเทปรายการคืนจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ กรณีสัญลักษณ์ของรายการเป็นรูปการ์ตูนรูปคนครึ่งแล้วมีจมูกชมพูแสดงถึงนายสมักร สุนทรเวช ซึ่งทำรายการมาประมาณ ๑ ปี แล้ว ส่วนกรณีทีประมาณปี ๒๕๔๔ หนังสือสกุลไทยราย สัปดาห์ลงบทสัมภาษณ์ผู้ถูกร้องว่า ได้รับเงินเดือน ๘๐,๐๐๐ บาท นั้น เป็นกรณีที่บริษัทต้องการ โฆษณารายการ โดยคิดคำนวณจากค่าตอบแทนครั้งละ ๒๐,๐๐๐ บาท เดือนหนึ่งออกอากาศ ๔ ครั้ง รวม ๘๐,๐๐๐ บาท ส่วนรายการ ยกโขยง ๖ โมงเช้า ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้เรียกค่าตอบแทนแต่อย่างใด เช่นกัน

๘. นายศักดิ์ชัย แก้ววรรณิสกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ได้รับรองบันทึก ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงหรือความเห็นและเบิกความเพิ่มเติม สรุปได้ว่า พยานทำรายการ “ชิมไป บ่นไป” ตั้งแต่ปลายปี ๒๕๔๑ เมื่อพยานได้อ่านหนังสือชิมไปบ่นไปที่ผู้ถูกร้องเป็นผู้เขียน ทำให้เกิด ความคิดที่จะทำเป็นรายการทีวี ซึ่งในขณะนั้นผู้ถูกร้องยังไม่เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ปี ๒๕๔๒ จึงได้ขอเข้าพบผู้ถูกร้องเพื่อเสนอและสอบถามว่าจะคิดแปลงรายการทำอาหารจากหนังสือ ดังกล่าวมาเป็นออกรายการทางทีวีได้หรือไม่ ต่อมาประมาณ ๓ - ๔ เดือน พยานได้เข้าพบผู้ถูกร้อง และอธิบายรายละเอียดในการที่จะแปลงหนังสือมาเป็นรายการโทรทัศน์ เพื่อสร้างคุณูปการให้เกิดแก่ สังคมไทย ซึ่งผู้ถูกร้องรับข้อเสนอไว้พิจารณา และได้แจ้งตกลงในภายหลังโดยไม่มี การพูดเรื่องเงิน ค่าตอบแทนใด ๆ และไม่มีการทำสัญญาจ้างงาน และผู้ถูกร้องไม่ได้มีตำแหน่งใดในบริษัทและไม่ถือเป็น ลูกจ้างบริษัทแต่อย่างใด เพราะไม่มีการจ่ายเงินเดือนและจ่ายค่าประกันสังคม ผู้ถูกร้องจะได้ค่าตอบแทน ในลักษณะนักแสดงทั่ว ๆ ไป การบันทึกเทปจะบันทึกวันเดียวแล้วออกอากาศได้ ๔ ครั้ง เมื่อประมาณ วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ บริษัทได้มีหนังสือสอบถามผู้ถูกร้องว่าสามารถที่จะเป็นนักแสดงประกอบ อาหารได้หรือไม่ ผู้ถูกร้องตอบว่าได้ปรึกษานักกฎหมายแล้วสามารถกระทำได้ แต่จะไม่รับเงินใด ๆ ทั้งสิ้น ภายหลังผู้ถูกร้องเป็นนายกรัฐมนตรีนแล้ว มีการบันทึกเทปรายการยกโขยง ๖ โมงเช้า ประมาณ ครั้งหรือสองครั้ง หลังจากนั้นก็ไม่มีการบันทึกอีก สำหรับเรื่องค่าตอบแทนผู้ถูกร้องไม่เคยเรียกร้อง

- ๑๕ -

ค่าตอบแทนขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบริษัท ซึ่งภายหลังเป็นนายกรัฐมนตรีแล้ว ผู้ถูกร้องไม่ขอรับค่าตอบแทน บริษัทจึงไม่ได้จ่ายค่าตอบแทนให้ คงมีแต่ค่าน้ำมันรถซึ่งจ่ายให้กับคนขับรถและจ่ายเพียงครั้งเดียว

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เอกสารประกอบ พยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง และคำเบิกความของพยานบุคคลแล้ว เห็นว่า คดีทั้งสองมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้ จึงกำหนดประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๗ เพราะเหตุผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบริษัทดังกล่าว หรือไม่

มีปัญหาประการแรกที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ซึ่งบัญญัติห้ามนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นลูกจ้างของบุคคลใดเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นไปโดยชอบ ป้องกันมิให้เกิดการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ อันจะก่อให้เกิดสถานการณ์ขาดจริยธรรมซึ่งยากต่อการตัดสินใจ ทำให้ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์สาธารณะ การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตัวกับการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่จึงขัดกันในลักษณะที่ประโยชน์ส่วนตัวจะได้มาจากการเสียไปซึ่งประโยชน์สาธารณะ

การทำให้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญดังกล่าวบรรลุผลจึงมิใช่แปลความคำว่า “ลูกจ้าง” ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ เพียงหมายถึงลูกจ้างตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน หรือตามกฎหมายภาษีอากร เท่านั้น เพราะกฎหมายแต่ละฉบับย่อมมีเจตนารมณ์แตกต่างกันไปตามเหตุผลแห่งการบัญญัติกฎหมายนั้น ๆ ทั้งกฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายที่มีศักดิ์ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดที่ใช้ในการปกครองประเทศ และยังมีเจตนารมณ์เพื่อป้องกันการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์แตกต่างจากกฎหมายดังกล่าวอีกด้วย

อนึ่ง รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์การปกครองประเทศ มุ่งจัดตั้งรับรองสถานะของสถาบันและสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กำหนดพื้นฐานในการดำเนินการของรัฐ เพื่อให้รัฐได้ใช้เป็นหลักในการปรับใช้กับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์

ดังนั้น คำว่า “ลูกจ้าง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ จึงมีความหมายกว้างกว่าคำนิยามของกฎหมายอื่น โดยต้องแปลความตามความหมายทั่วไป ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” ว่าหมายถึง “ผู้รับจ้างทำงาน ; ผู้ซึ่งตกลงทำงานให้นายจ้างโดยได้รับค่าจ้างไม่ว่าจะเรียกชื่ออย่างไร” โดยมีได้คำนี้ว่าจะมีการทำสัญญาจ้างเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ หรือได้รับค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง สิ้นจ้าง หรือค่าตอบแทนในลักษณะที่เป็นทรัพย์สินอื่น หากมีการตกลงเป็นผู้รับจ้างทำงานแล้ว ย่อมอยู่ในความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ทั้งสิ้น มิฉะนั้นผู้เป็นลูกจ้าง รับค่าจ้างเป็นรายเดือนในลักษณะสัญญาจ้างแรงงาน เมื่อได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ก็สามารถทำงานต่อไปได้ โดยเปลี่ยนค่าตอบแทนจากค่าจ้างรายเดือนมาเป็นสินจ้างตามการทำงานที่ทำ เช่น แพทย์ก็เปลี่ยนจากเงินเดือนมาเป็นค่ารักษาตามจำนวนคนไข้ ที่ปรึกษากฎหมายก็เปลี่ยนจากเงินเดือนมาเป็นค่าปรึกษาหรือค่าทำความเห็นเป็นรายครั้ง ซึ่งก็ยังคงมีความผูกพันในเชิงผลประโยชน์กันอยู่ระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้รับทำงานให้ เห็นได้ชัดเจนว่ากฎหมายย่อมไม่มีเจตนารมณ์ให้หาช่องทางหลีกเลี่ยงบทบังคับกันได้โดยง่ายเช่นนั้น

ข้อเท็จจริงได้ความจากการไต่สวนผู้ถูกร้องว่า หลังจากผู้ถูกร้องเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้ว ผู้ถูกร้องยังคงเป็นพริศกรในรายการ “ชิมไป บ่นไป” และ “ชกโขยง ๖ โมงเช้า” ให้แก่บริษัทเฟซมีเดีย จำกัด เมื่อพิเคราะห์ถึงลักษณะกิจการงานที่บริษัทเฟซมีเดีย จำกัด ได้กระทำร่วมกับผู้ถูกร้องมาโดยตลอดเป็นเวลาหลายปี โดยบริษัทเฟซมีเดีย จำกัด ทำเพื่อมุ่งค้าหากำไร มิใช่เพื่อการกุศลสาธารณะ และผู้ถูกร้องก็ได้รับค่าตอบแทนอย่างสมฐานะและภารกิจ เมื่อได้กระทำในระหว่างที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีจึงเป็นการกระทำและนิติสัมพันธ์ที่อยู่ในขอบข่ายที่มาตรา ๒๖๗ ประสงค์จะป้องปรามเพื่อมิให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนกับภาครัฐกิจเอกชนแล้ว ทั้งยังปรากฏจากคำให้

- ๑๗ -

สัมภาษณ์ของผู้ถูกร้องในหนังสือสฤทไทย ฉบับที่ ๔๗ ประจำวันอังคารที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ หน้า ๓๗ อีกด้วยว่า การทำหน้าที่พิชิตกรคิดคดคักร้ายการโทรทัศน์ชิมไป บ่นไป ที่ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา ๑๐.๓๐-๑๑.๐๐ นาฬิกา ทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ผลิตรายการโดยบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด นั้น ผู้ถูกร้องได้รับเงินเดือนจากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เดือนละ ๘๐,๐๐๐ บาท สำหรับหนังสือของ นายศักดิ์ชัย มีถึงผู้ถูกร้องลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ปรีกษาว่าผู้ถูกร้องจะดำเนินการอย่างไรในการ เป็นพิชิตกรรับเชิญในรายการ“ชิมไป บ่นไป” และหนังสือของผู้ถูกร้องมีถึงนายศักดิ์ชัย ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ แจ้งว่าผู้ถูกร้องจะทำให้เปล่า ๆ โดยไม่รับเงินค่าตอบแทนเป็นค่าน้ำมันรถเหมือน อย่างเคยนั้น ผู้ถูกร้องไม่เคยแสดงหนังสือทั้งสองฉบับนี้มาก่อนจะถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งเรียกให้ ชี้แจง โดยผู้ถูกร้องชี้แจงเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ และยังคงยืนยันเสมือนว่าก่อนเดือน ธันวาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องได้รับค่าตอบแทนเป็นเพียงค่าน้ำมันรถเท่านั้น ซึ่งขัดแย้งกับคำเบิกความของ นางดาริกา และหลักฐานทางภาษีอากรดังกล่าวข้างต้นที่ว่าก่อนหน้านั้นผู้ถูกร้องได้รับค่าจ้างแสดง ไม่ใช่ ค่าน้ำมันรถ อันเป็นข้อพิรุช ส่อแสดงว่าเป็นการทำหลักฐานย้อนหลังเพื่อปกปิดข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ค่าตอบแทนของผู้ถูกร้อง ทั้งผู้ถูกร้องเองเบิกความว่าผู้ถูกร้องไม่ได้รับค่าน้ำมันรถและค่าใช้จ่าย น่าจะ เป็นการนำเงินไปให้คนขับรถมากกว่า ก็ขัดแย้งกับคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ซึ่งให้การว่า การที่ผู้ถูกร้องได้รับเชิญไปในรายการ“ชิมไป บ่นไป” จะได้รับค่าพาหนะโดยค่าพาหนะจะ ได้รับเฉพาะเมื่อได้ไปออกรายการเท่านั้น ถ้าไม่ได้ไปออกรายการตามที่เชิญมาก็ไม่ได้รับค่าพาหนะ จึงรับฟังเป็นอย่างหนึ่งอย่างใดไม่ได้ พยานหลักฐานทั้งหมดมีน้ำหนักให้รับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องทำหน้าที่ พิชิตกรในรายการชิมไป บ่นไป หลังจากเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแล้วโดยผู้ถูกร้องยังคงได้รับ ค่าตอบแทนที่มีลักษณะเป็นทรัพย์สินจากบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องเป็นพิชิตกรให้แก่ บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จึงเป็นการรับจ้างทำงานตามความหมายของคำว่า “ลูกจ้าง” ตามนัยแห่ง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ แล้ว กรณีถือได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เป็นการ กระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องจึงสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗)

- ๑๘ -

อนึ่ง มีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๖ คน เห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในปัญหาว่า ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งใดในบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด หรือไม่อีก ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอีก ๓ คน เห็นว่าการเป็นพรีกอร์ การใช้ชื่อรายการชิมไป บ่นไป และใช้รูปใบหน้าของผู้ถูกร้องในรายการของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เป็นการตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกันด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แก่กิจการที่ทำนั้นในลักษณะเป็นหุ้นส่วนร่วมกัน ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องให้แก่บริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด จึงเป็นการดำรงตำแหน่งในห้างหุ้นส่วนโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในปัญหาว่า ผู้ถูกร้องเป็นลูกจ้างของบริษัทเฟซ มีเดีย จำกัด เป็นการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ หรือไม่อีก

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเป็นเอกฉันท์จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องกระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ มีผลให้ความเป็นรัฐมนตรีของนายสมักร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า นายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้อง กระทำการอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๗ เป็นเหตุให้ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว และเมื่อความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๒ จึงเป็นเหตุให้รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๐ วรรคหนึ่ง (๑) แต่ด้วยความเป็นรัฐมนตรีของนายกรัฐมนตรียังเป็นการสิ้นสุดลงเฉพาะตัว ทำให้รัฐมนตรีในคณะรัฐมนตรีที่เหลือ จึงอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๑

(Handwritten signature)

(นายเจริญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายณรงค์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Handwritten signature)

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ